

Armoedebeluid gemeente Grootegast

Uitkomsten twee versnellingskamers

2 oktober 2017

Colofon

Titel: Armoedebeleid gemeente Grootegast - Uitkomsten twee versnellingskamers
Datum: 2 oktober 2017
Opdrachtgever: de gemeente Grootegast
Auteur: Marian Feitsma

Adres: Sociaal Planbureau Groningen / onderdeel van CMO STAMM
Postbus 2266
9704 CG Groningen
www.cmostamm.nl

© Copyright 2017, CMO STAMM

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van CMO STAMM.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912^j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1995, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze opgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot CMO STAMM.

Samenvatting

In september 2017 organiseerde de gemeente Grootegast in samenwerking met het Sociaal Planbureau Groningen (onderdeel van CMO STAMM) twee versnellingskamers over armoede en armoedebeleid. Voor de eerste versnellingskamer waren inwoners uitgenodigd die van weinig geld moe(s)ten rondkomen; bij de tweede versnellingskamer zaten vertegenwoordigers om tafel van maatschappelijke organisaties die zich (onder meer) met armoedebestrijding bezighouden.

Sessie met doelgroep

Aan de eerste sessie namen 19 mensen deel, in subgroepen van 12 en 7 personen. De eerste subgroep kreeg (via de versnellingskamer) vijf vragen voorgelegd over eigen ervaringen met armoede en mogelijkheden om de situatie te verbeteren. De tweede subgroep voerde in een aparte ruimte een groeps gesprek over dezelfde vragen. Deze subgroep bestond uit zeven statushouders van Eritrese komaf. Hun Nederlands bleek nog onvoldoende om goed te kunnen meedoen aan de versnellingskamer.

In de antwoorden van de eerste subgroep komt meerdere malen naar voren dat mensen met weinig geld zelf stappen kunnen zetten om hun situatie te verbeteren. 'Erover praten' kan enorm helpen. Daarnaast zijn aan het (vrijwilligers)werk gaan en je uitgavenpatroon aanpassen belangrijke stappen. Volgens meerdere deelnemers kan de gemeente meer doen om armoede tegen te gaan. Concrete verbeterpunten zijn: meer inlevingsvermogen bij (sommige) bijstandsconsulenten, (bijdragen aan) scholing, een overzicht van regelingen en instanties voor minima en meer aandacht voor mensen die net boven het minimuminkomen zitten. Ziektekosten, (onverwachte) rekeningen en het ontbreken van (mogelijkheden ter) ontspanning zijn volgens de deelnemers de belangrijkste knelpunten van mensen die weinig geld hebben. Hun top 3 van wensen richting andere organisaties dan de gemeente is: basisinkomen, (om)scholing en goedkopere ziektekosten. Wat hierbij opvalt is dat het zaken zijn waarover vooral de Rijksoverheid en grote organisaties (UWV, ziektekostenverzekeraars) beslissen.

De rode draad in het groeps gesprek met de deelnemers uit Eritrea was dat ze blij zijn dat ze hier veilig kunnen wonen, maar het gevoel hebben buiten de Nederlandse samenleving te staan. Ze willen graag meedoen, erbij horen en hun (financiële) situatie verbeteren, maar weten niet goed hoe dit aan te pakken. Ze vinden het lastig dat ze weinig geld hebben, maar sociale participatie is voor hen een veel urgenter vraagstuk. Ze willen graag meer hulp bij het zoeken van werk en het socialiseren/integreren met de lokale bevolking.

Sessie met organisaties

Aan de tweede sessie namen 14 mensen deel vanuit 11 organisaties. Zij kregen vier vragen voorgelegd, waarvan twee over het samenspel tussen organisaties en gemeente en een 'sluitende aanpak'.

De organisaties vinden dat het huidige aanbod voor mensen in armoede sterk versnipperd is en mede daardoor te weinig bekend. Maatschappelijke organisaties op het gebied van armoedepreventie en –bestrijding moeten het vizier meer op de doelgroep richten en minder op hun eigen bestaansrecht, geven ze zelf aan. De organisaties willen meer de verbinding zoeken, samen de bureaucratie te lijf gaan en zorgen voor betere zichtbaarheid en bekendheid van het aanbod. Uit de antwoorden op verschillende vragen valt af te leiden dat de organisaties vinden dat ook de gemeente hierin partner zou moeten zijn. De gemeente moet zelf een goed beleid voeren (o.a. voor de bijzondere bijstand) en richting organisaties vooral *meedenken*. Meerdere deelnemers zien de gemeente liever niet in een sterk structurerende of sturende rol.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	OPZET EN VERLOOP VAN DE BIJENKOMSTEN	5
1.2	OPBOUW RAPPORT.....	5
2	VERKENNING VAN HET THEMA.....	7
3	KNELPUNTEN VOOR MENSEN DIE WEINIG GELD HEBBEN	10
4	OPLOSSINGEN VAN MENSEN DIE WEINIG GELD HEBBEN	11
5	VERBETERING VAN DE SITUATIE VAN MENSEN MET WEINIG GELD ..	12
5.1	NODIG VAN VRIENDEN EN BEKENDEN	12
5.2	NODIG VAN DE GEMEENTE	12
5.3	NODIG VAN ANDERE INSTANTIES	12
6	ERVARINGEN VAN STATUSHOUDERS	13
6.1	VERKENNING VAN HET THEMA	14
6.2	KNELPUNTEN EN EIGEN OPLOSSINGEN	14
6.3	(VERDERE) VERBETERING VAN DE SITUATIE	15
6.4	GELD VOOR HET TEGENGAAN VAN ARMOEDE	15
7	BESTEDING GELD VOOR TEGENGAAN ARMOEDE.....	16
8	SAMENSPEL TUSSEN ORGANISATIES EN GEMEENTE	17
9	NAAR EEN SLUITENDE AANPAK.....	18
9.1	NODIG VAN DE GEMEENTE	18
9.2	NODIG VAN ELKAAR	18
9.3	ZELF ANDERS DOEN.....	19

1 Inleiding

De gemeente Grootegast werkt aan de herijking van haar armoedebelid. Eén van de doelstellingen is om samen met andere gemeenten in het Westerkwartier een armoedepact te realiseren. De gemeente Grootegast zoekt nadrukkelijk ook de (nadere) samenwerking met inwoners die zelf van weinig geld moe(s)ten rondkomen en met organisaties die zich inzetten om armoede en sociale uitsluiting te voorkomen of tegen te gaan.

Om meer zicht te krijgen op wat er leeft in de gemeente en om inbreng op te halen voor het armoedepact organiseerde de gemeente twee versnellingskamers. Het Sociaal Planbureau Groningen, onderdeel van CMO STAMM, bereidde deze versnellingskamers mede voor en verzorgde tijdens de bijeenkomsten de techniek en de gespreksleiding.

In deze rapportage zijn de uitkomsten van beide versnellingskamers te lezen.

1.1 Opzet en verloop van de bijeenkomsten

Een versnellingsessie is in de kern een digitale brainstorm, waarin elke deelnemer op basis van anonimiteit een bijdrage kan leveren aan de gedachtenvorming. Deelnemers reageren via een persoonlijke laptop op vragen en stellingen die hen worden voorgelegd. Ieders inbreng weegt even zwaar mee. Na elke vraag gaan de deelnemers met elkaar in gesprek over de uitkomsten. Vaak worden de aanvankelijke antwoorden dan nog gezamenlijk gecategoriseerd en vervolgens individueel, via de eigen laptop, in volgorde van prioriteit gezet.

Op 14 september 2017 vond een versnellingskamer plaats met mensen die zelf moe(s)ten rondkomen van weinig geld (verder te noemen: de doelgroep); op 19 september was er één met maatschappelijke organisaties. Tijdens de bijeenkomst met de doelgroep bleek dat een aantal deelnemers de Nederlandse taal nog onvoldoende beheerste om de vragen te kunnen beantwoorden. Daarom is ter plekke besloten de groep te splitsen: twaalf deelnemers bleven in de versnellingskamer, zeven anderen behandelden de vragen in een groepsgesprek, in een andere ruimte. De bijeenkomst voor organisaties telde veertien deelnemers. De vraagstelling in de bijeenkomsten op 14 en 19 september overlapte deels. In de bijeenkomst met de doelgroep lag meer nadruk op de eigen ervaringen van de deelnemers. In de sessie met maatschappelijke organisaties ging het meer over ketensamenwerking.

1.2 Opbouw rapport

In de hoofdstukken 2 tot en met 8 van deze rapportage zijn de uitkomsten van de bijeenkomsten weergegeven. Het zijn korte hoofdstukken, waarin steeds één of

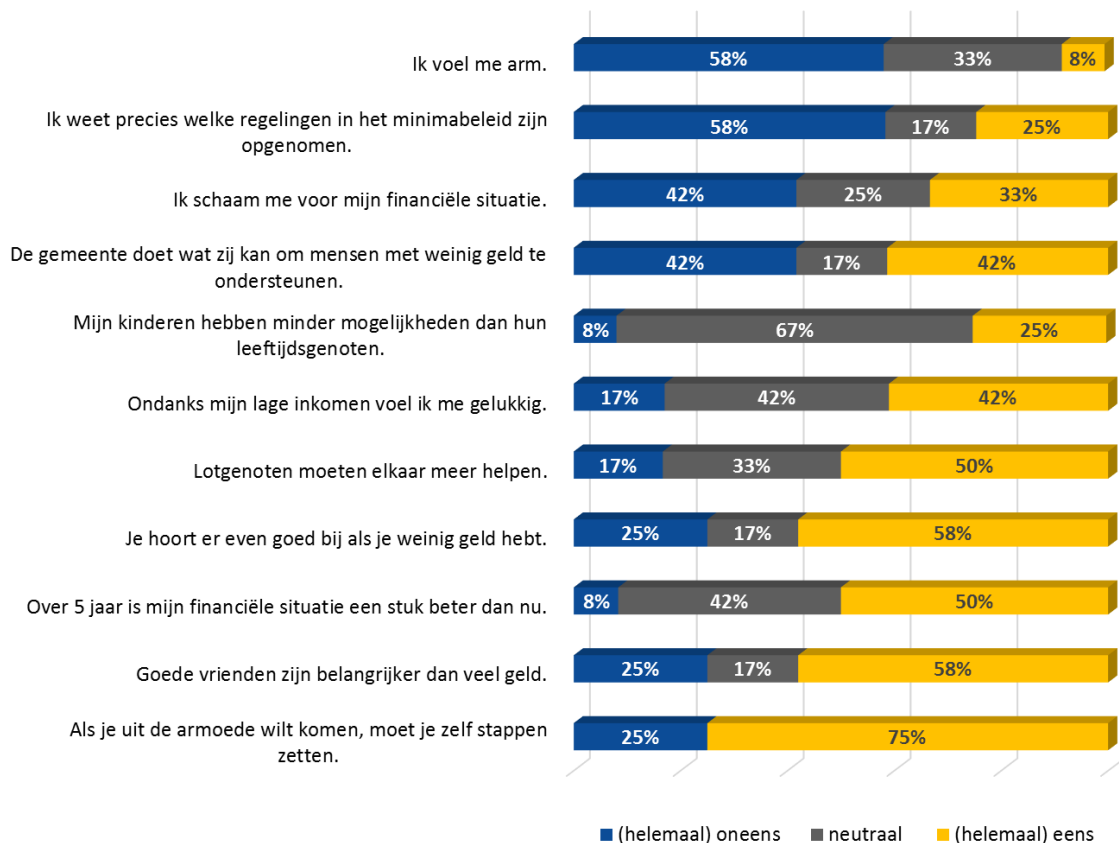
twee vragen (of opdrachten) uit de bijeenkomsten aan de orde komen. De opzet van hoofdstuk 6 wijkt af van die van de andere hoofdstukken, omdat hierin verslag wordt gedaan van het groepsgesprek met mensen van Eritrese komaf, dat naast de versnellingskamer op 14 september plaatsvond.

Verspreid door de tekst zijn in grijze kaders uitspraken weergegeven die tijdens de sessie door doelgroep zijn ingetypt of uitgesproken. Opmerkingen uit de sessie met organisaties zijn te vinden in oranje kaders.

2 Verkenning van het thema

Beide bijeenkomsten begonnen met een korte verkenning van het thema. Op verzoek gaven de deelnemers via een persoonlijke laptop hun mening over een aantal stellingen, met als keuzemogelijkheden: (helemaal) oneens, neutraal, (helemaal) eens. We geven eerst de stellingen en reacties van de doelgroep weer en daarna die van de maatschappelijke organisaties.

Figuur 1: reacties van de doelgroep op 11 stellingen over geld en armoede

De reacties op de stellingen laten zien dat er verschillend wordt gedacht. Maar de positieve kijk overheerst. Zo voelt slechts één deelnemer zich echt arm en vindt meer dan de helft van de deelnemers dat je er even goed bij hoort als je weinig geld hebt.

Vijf deelnemers vinden dat de gemeente doet wat zij kan om mensen met weinig geld te ondersteunen; vijf anderen denken dat dat juist niet het geval is. Als belangrijkste verbeterpunt komt de manier waarop bijstandsconsulenten te werk gaan naar voren. (Zie de citaten hieronder). Overigens zijn andere deelnemers juist heel tevreden over hun bijstandsconsulent.

Als je geldproblemen hebt geeft dat veel stress. Als je dan ook van alles moet van je bijstandsconsulent wordt de druk heel erg hoog.

Mijn man had zelf een baan geregeld, maar hij moest de baan nemen die de bijstandsconsulent voor hem had.

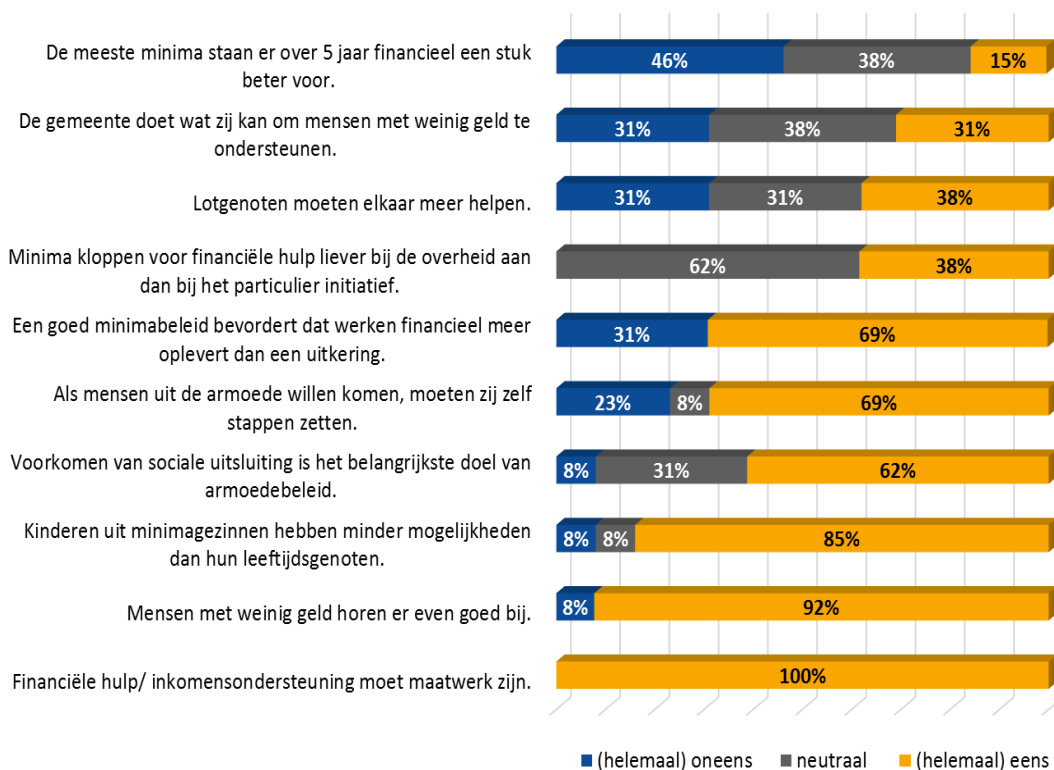
Meerdere deelnemers hebben ervaren dat ‘werken’ geen garantie is voor een ruim inkomen. Als je nog aanvullende bijstand nodig hebt moet je je extraatjes, zoals de eindejaarsbonus, inleveren. Ligt je inkomen net boven 120% van het minimum dan heb je geen recht meer op tegemoetkomingen en zit je toch nog krap.

De meeste deelnemers onderschrijven dat je zelf stappen moet zetten als je uit de armoede wilt komen. Maar dit moet niet worden opgelegd, vinden ze, want voor sommige mensen is ‘zelf stappen zetten’ niet haalbaar. Bijvoorbeeld als sprake is van verslavingsproblematiek.

Een belangrijke stap is: erover praten en ervoor uitkomen dat je in een moeilijke situatie zit. Dat lucht op en je krijgt vaak positieve reacties.

De maatschappelijke organisaties kregen de in figuur 2 weergegeven stellingen voorgelegd. Zes van deze stellingen waren (vrijwel) identiek aan de stellingen die de doelgroep kreeg voorgelegd.

Figuur 2: reactie van maatschappelijke organisaties op 10 stellingen over armoede(beleid)

Een vergelijking van de reacties op de zes stellingen die in beide versnellingskamers zijn voorgelegd, laat zien dat de doelgroep wat minder somber is over de mogelijkheden van kinderen uit minimagezinnen en positievere toekomstverwachtingen heeft. De maatschappelijke organisaties vinden vaker dan de doelgroep dat mensen met weinig geld er ook bij horen.

Enkele uitspraken tijdens de nabespreking bij de maatschappelijke organisaties:

Mensen kloppen liever bij een gemeente aan dan bij een particulier initiatief. Bij de gemeente krijg je geld als je er recht op hebt. Hulp krijgen van een particulier initiatief voelt als 'je hand ophouden'.

Veel mensen met financiële knelpunten weten niet waar ze moeten aankloppen. Het aanbod is niet zichtbaar en sterk versnipperd.

Mensen in de bijstand worden vaak goed geïnformeerd. De groep met een inkomen boven bijstandsniveau weet vaak niet wat er allemaal mogelijk is en is minder goed in beeld.

Mijn collega's en ik wisten zelf niet eens wat er in het Westerkwartier allemaal mogelijk is voor deze doelgroep.

Laaggeletterden en ouderen lopen vaak voorzieningen mis, omdat ze de regelingen niet kennen en de geschreven en digitale informatie hen niet bereikt.

3 Knelpunten voor mensen die weinig geld hebben

In de sessie met de doelgroep is de volgende vraag voorgelegd: *Waar loopt u tegenaan als u met weinig geld moet rondkomen? Noem de drie dingen die het belangrijkst zijn.*

Gezamenlijk hebben de twaalf deelnemers hierop 29 antwoorden ingetypt (op hun persoonlijke laptop). Deze zijn vervolgens door de groep ingedeeld in zeven categorieën en daarna geprioriteerd.

Dit leverde als uitkomst de volgende lijst van knelpunten op. Het belangrijkste knelpunt staat op één, het minst belangrijke op tien.

1. **Ziektekosten.** Vooral het eigen risico van de zorgverzekering levert problemen op.
2. **Rekeningen.** Het is al lastig om zaken als levensonderhoud, woon- en reiskosten op tijd te betalen; onverwachte kosten zijn een nog groter probleem.
3. **Ontspanning.** Vakantie en ontspannende activiteiten zijn vaak niet te betalen.
4. **Scholing / doorgroeimogelijkheden.** Zelf heb je hier geen geld voor en instanties zijn er alleen op uit dat je zo snel mogelijk weer aan het werk komt.
5. **Kinderen.** Ouders met weinig geld moeten vaak 'nee' zeggen, een dagje uit, een feestje geven of een cadeautje kopen is niet altijd haalbaar
6. **Dingen niet kunnen kopen,** bijvoorbeeld: kleding, schoenen, uiterlijke verzorging, actuele versies van computerprogramma's, luxe dingen, uitgaan of iets gezelligs doen.
7. **Buitenwereld.** Je moet te vaak 'nee' zeggen tegen familie en krijgt soms negatieve reacties van de buitenwereld, bijvoorbeeld als je in kleding van de kringloopwinkel loopt.

Kinderen niet makkelijk mee kunnen laten doen of dingen regelen voor feestjes waar ze voor zijn uitgenodigd. Of zwemles laten volgen

Bepaalde regels vanuit Den Haag maken je het moeilijk om vooruit te komen.

Niet geld achteruit kunnen leggen voor onvoorziene omstandigheden (kapot gaan wasmachine of andere zaken).

4 Oplossingen van mensen die weinig geld hebben

Welke oplossingen heeft u zelf gevonden om uw situatie te verbeteren? Noem kort drie oplossingen die volgens u het belangrijkste zijn. Deze vraag is voorgelegd aan de doelgroep. Er zijn 24 antwoorden gegeven. Deze zijn hieronder samengevat.

1. **Werk, participatiebaan, vrijwilligerswerk** en/of actief op zoek door te netwerken, veel open sollicitaties te doen of om te scholen. (7 antwoorden)
2. **Aanpassen uitgavenpatroon.** Vaker bewust boodschappen doen, gebruik maken van Marktplaats, Inbrengwinkel en/of Voedselbank. (5 antwoorden).
3. **Open en eerlijk zijn naar de buitenwereld.** Je trots opzij zetten en hulp accepteren. (4 antwoorden).
4. **Schuldsanering** en 'inzicht gekregen in mijn geldzaken'. (4 antwoorden)
5. **Goed gebruik maken van regelingen en toeslagen.** (2 antwoorden)
6. **Overige.** (2 antwoorden, hieronder geciteerd)

Op internet kijken hoe andere mensen in een soortgelijke situatie het hebben aangepakt.

Relativeren door opschrijven... telkens weer.

5 Verbetering van de situatie van mensen met weinig geld

Aan de doelgroep is gevraagd: *Wat heeft u nodig om uw situatie (verder) te verbeteren? Van vrienden en bekenden, van de gemeente en van andere organisaties?* Dit leverde in totaal 46 antwoorden op. Met digitale stickers (zes per persoon) onderstreepten de deelnemers vervolgens de antwoorden die hen het meest aanspraken.

5.1 Nodig van vrienden en bekenden

Wat de deelnemers vooral nodig hebben van hun vrienden en bekenden is een luisterend oor. Verder willen de deelnemers graag dat vrienden en bekenden een netwerk zijn en helpen waar nodig.

Luisteren, begrip zonder te oordelen

Meenemen naar gelegenheid... Kleding krijgen / ruilen

5.2 Nodig van de gemeente

Gezien het aantal geplaatste stickers is dit de top 3 van wat de deelnemers nodig hebben van de gemeente:

1. (bijdrage aan) scholing;
2. een goed overzicht van instanties en regelingen voor minima, inclusief de voorwaarden om er voor in aanmerking te komen;
3. meer ondersteuning voor mensen die net buiten de boot (van de regelingen) vallen.

Verder hebben meerdere deelnemers behoefte aan (ruimere) vergoedingen voor verschillende zaken: ziektekosten, onvoorziene uitgaven voor meerderjarige kinderen, een elektrische fiets.

Overige wensen zijn: helpen met kijken wat je nog kunt (bij ziekte); helpen met vrijwilligerswerk, ook als je geen bijstand meer hebt; tijd en begrip; minder moeilijk doen over vrijwilligerswerk; meer doen aan proefplaatsing, de doelgroep vaker uitnodigen om mee te praten over de keuzes die de gemeente maakt.

5.3 Nodig van andere instanties

Dit is de top 3 van wat de deelnemers nodig hebben van andere instanties:

1. Basisinkomen invoeren, voor iedereen in Nederland.*
2. (Om)scholing (bijvoorbeeld via UWV).*

3. Goedkopere ziektekosten.

* De antwoorden 'basisinkomen invoeren' en '(om)scholing' zijn even vaak gestickerd en staan dus even hoog in de top 3.

Wat opvalt in bovenstaande top 3 is dat het om zaken gaat waarover vooral de Rijksoverheid en grote organisaties (UWV, ziektekostenverzekeraars) beslissen. Naast de antwoorden in de top 3 zijn ook deze (met stickers) onderstreept.

Een betaalde baan.

Toeslagen berekenen en aanvragen.

Een keuring en hulp naar wat je wel kan.

6 Ervaringen van statushouders

Parallel aan de versnellingskamer met de doelgroep vond een groepsgesprek plaats met zeven statushouders van Eritrese afkomst. In eerste instantie namen de zeven ook deel aan de versnellingskamer, maar daar bleek hun Nederlands nog onvoldoende om echt te kunnen meedoen. Vervolgens hebben zij in een afzonderlijke ruimte een gesprek gevoerd, aan de hand van dezelfde vragen als in de versnellingskamer werden voorgelegd. Een gemeentelijke beleidsmedewerker fungeerde hierbij als gespreksleider en notulist. Het gesprek was deels in het Engels en deels in het Nederlands. Hieronder zijn de hoofdpunten uit het gesprek weergegeven.

6.1 Verkenning van het thema

De deelnemers prijzen zich gelukkig dat ze in de gemeente Grootegast wonen, een uitkering ontvangen en woonruimte hebben. Maar over hun financiële situatie zijn ze niet heel positief. Ze vinden het lastig dat ze niet zoveel geld hebben en schamen zich hier ook voor.

Ze onderschrijven dat goede vrienden belangrijker zijn dan veel geld. Vrienden kunnen met elkaar praten en problemen bespreken. Vooral het feit dat je elkaars taal spreekt is heel fijn. In de gemeente Grootegast horen ze er op dit moment nog niet echt bij, is hun ervaring. Ze vinden het moeilijk om contact te krijgen met mensen in hun omgeving. Ze zouden graag meer met andere inwoners optrekken, integreren en de taal leren.

Ze zijn het ermee eens dat ze zelf stappen moeten zetten om hun situatie te verbeteren, maar weten niet zo goed hoe dat aan te pakken. Ook weten ze niet wat er allemaal mogelijk is in de Nederlandse samenleving en welke (minima)regelingen er zijn.

Herhaaldelijk komt naar voren dat ze behoefte hebben aan meer hulp en begeleiding. Ze hopen dat de gemeente daarbij wil helpen.

6.2 Knelpunten en eigen oplossingen

De drie belangrijkste dingen waar de deelnemers tegenaanlopen:

1. Veel **nadenken** over de eigen situatie en daardoor **slecht slapen**. Gaat overigens niet alleen om geld, maar in zijn algemeenheid. Hoe moet het verder?
2. **Werk vinden**: 'Hoe kan ik dat doen als ik de taal niet goed spreek en niet weet hoe lang ik ergens verblijf?'
3. Goed **meedoen** in het leven, integreren in de gemeenschap.

Op de vraag welke oplossingen zijzelf hebben gevonden om hun situatie te verbeteren was het antwoord:

Zelf oplossen is lastig. Vooral omdat we nog niet goed Nederlands spreken. We hebben elkaar, maar dat is niet altijd genoeg.

6.3 (Verdere) verbetering van de situatie

Dit hebben de deelnemers nodig om hun situatie (verder) te verbeteren:

1. Van vrienden en bekenden: 'we kunnen wel bij elkaar terecht met problemen. Maar het lukt niet om met elkaar onze situatie te verbeteren.'
2. Van de gemeente: meer informatie over de voorzieningen die er zijn en over hoe je die kunt aanvragen.
3. Van andere organisaties: ... (Deze organisaties kennen ze onvoldoende).

6.4 Geld voor het tegengaan van armoede

De deelnemers zien graag dat ze meer hulp krijgen bij:

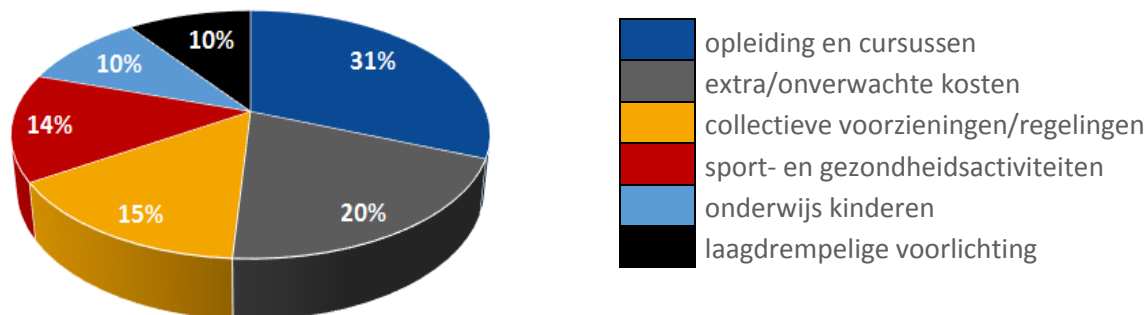
- het vinden van werk;
- socialiseren/integreren met de lokale bevolking.

7 Besteding geld voor tegengaan armoede

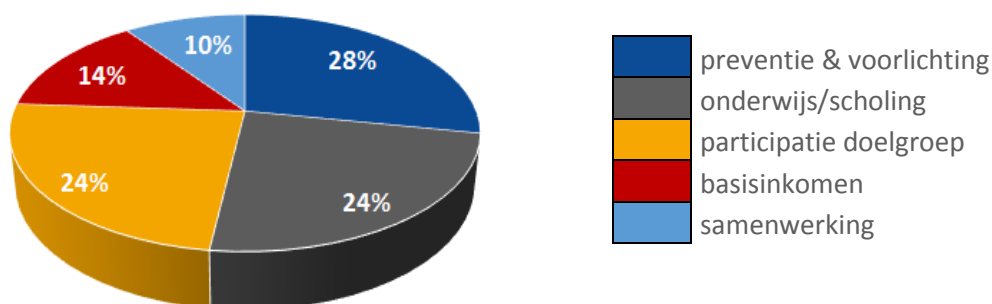
Aan zowel de doelgroep als de organisaties is gevraagd *Als u een groot bedrag zou mogen besteden aan het tegengaan van armoede, waaraan besteedt u dit?*

De deelnemers uit de doelgroep kregen zes keuzemogelijkheden voorgelegd. De deelnemers van de maatschappelijke organisaties hebben zelf de categorieën bepaald waarover ze vervolgens het geld hebben verdeeld. Figuur 3 en 4 geven de uitkomsten van beide sessies weer.

Figuur 3: verdeling budget voor tegengaan armoede door de doelgroep

Figuur 4: verdeling budget voor tegengaan armoede door maatschappelijke organisaties

De posten waarover de doelgroep en organisaties het budget konden verdelen liepen sterk uiteen. Een overeenkomst in de uitkomsten is dat beide groepen relatief hoge prioriteit geven aan opleiding en scholing. Uit de achterliggende gegevens blijkt dat de deelnemers vanuit organisaties sterk van mening verschillen over de vraag hoeveel geld er naar het basisinkomen moet: 6 deelnemers trekken hiervoor helemaal geen geld uit, terwijl twee anderen er de helft van het budget aan besteden. Een argument van de deelnemers die geen geld uittrekken voor het basisinkomen is dat het basisinkomen geen gemeentelijk taak is.

Je moet oppassen dat je dingen niet invult voor mensen. Sommige mensen zijn prima tevreden met minder en willen helemaal geen hulp.

8 Samenspel tussen organisaties en gemeente

Aan de organisaties is het volgende voorgelegd: *De gemeente en organisaties zetten zich in voor het tegengaan van armoede. Hoe kan het samenspel tussen organisaties en gemeente worden verbeterd? Noem de drie belangrijkste punten.*

Gezamenlijk hebben de twaalf deelnemers hierop 37 antwoorden ingetypt. Deze zijn vervolgens door de groep ingedeeld in vijf categorieën. Hieronder zijn deze categorieën in volgorde van grootte (aantal antwoorden in de categorie) weergegeven.

1. **'Bureaucratie'**: samen de grenzen van de regelgeving opzoeken en maatwerk leveren. Concreet betekent dit bijvoorbeeld: minder papierwerk voor de cliënt, kortere doorlooptijden, meer benutten van de bijzondere bijstand en toetsing op budget in plaats van op inkomen.
2. **Communicatie**: meer uitwisseling tussen gemeente en organisaties; kennis hebben van en open staan voor elkaar en elkaars mogelijkheden.
3. **Zichtbaarheid**: zichtbaar en bereikbaar zijn voor de doelgroep.
4. **Overzicht**: 'maak het geheel van mogelijkheden in de gemeente duidelijk' in een tekening, digitaal en/of via een centrale loketfunctie.
5. **Doelgroep**: vraag de doelgroep zelf wat nodig is; zet de klant en het probleem centraal.

Geen versnippering van taken maar bundelen.
Alle organisaties hebben immers hetzelfde doel, tegengaan van armoede.

Mensen vinden het niet fijn om steeds weer hun verhaal te moeten vertellen aan organisaties.

Elk signaal met betrekking tot armoede moet breder worden opgepakt.
Over en weer warm overdragen is noodzakelijk.

Snellere afwikkeling en eenduidigheid, nu worden dezelfde aanvragen verschillend beoordeeld waardoor mensen verschillen krijgen in toekenningen.

Een punt (of een telefoonnummer) waar je met je vraag naar toe kan en die weet wie je verder kan helpen.

Een gezamenlijke tool ontwikkelen waardoor mensen in hun privesfeer kunnen achterhalen waar ze recht op hebben. (internet?)

Iemand moet regiefunctie hierin nemen (gemeente?)

9 Naar een sluitende aanpak

Aan de organisaties is gevraagd: *wat is nodig om een sluitende aanpak te krijgen? Wat heeft u nodig, van de gemeente en van elkaar? En wat kunt u zelf anders doen?*

Dit leverde in totaal 51 antwoorden op. Met digitale stickers onderstreepten de deelnemers vervolgens de antwoorden die hen het meest aanspraken en ontkrachtten ze de antwoorden waar ze het niet mee eens waren.

9.1 Nodig van de gemeente

Wat de organisaties vooral nodig hebben van de gemeente is: minder bureaucratie en 'meedenken'. Daarnaast moet de gemeente een goed beleid (voor onder meer de bijzondere bijstand) hebben, goede informatie geven, een ontvankelijke, coöperatieve houding tonen en maatwerk leveren.

Meedenken, richtlijnen en een concreet plan

Als de bijzondere bijstand beter wordt benut heb je veel andere voorzieningen niet meer nodig. Het is te gek dat mensen soms eerst geld bij een andere organisatie moeten vragen voor een identiteitskaart, die ze nodig hebben om een financiële bijdrage van de gemeente te kunnen krijgen.

Een deel van de deelnemers wil nadrukkelijk *niet* dat de gemeente een sterk sturende rol neemt. Zo hebben vier deelnemers (met stickers) aangegeven het niet eens te zijn met het aanvankelijke antwoord 'éénduidige richtlijnen'. Over de vraag of 'kaders waarbinnen we kunnen werken' en 'een organisatie waar de regie ligt en die de samenwerking onderling bevordert' nodig zijn lopen de meningen uiteen.

9.2 Nodig van elkaar

Wat de organisaties vooral nodig hebben van elkaar is:

- meer het vizier op de doelgroep en minder op eigen bestaansrecht;
- bereidheid over de eigen grenzen heen te kijken;
- krachten bundelen door samenwerking.

In de nabespreking werd hieraan toegevoegd dat het erom gaat gezamenlijk iets te betekenen voor mensen met weinig geld of schulden. De meeste organisaties willen geen structureel overleg of samenwerkingsafspraken op papier.

Bereidheid samen te werken en taken te laten waar ze al goed gaan.

Openheid en zoeken naar de meerwaarde/toegevoegde waarde van elkaars werkzaamheden.

Elkaar aanvullen waar het kan.

9.3 Zelf anders doen

Wat organisaties zelf anders kunnen doen is vooral 'samenwerking zoeken met andere organisaties' en hierin (pro)actiever zijn dan tot nog toe.

Pro actief zijn, de verbinding zoeken, niet elkaars concurrenten maar elkaar aanvullen, versterken en verbinden; het gaat om het doel en de doelgroep.

Meer terugkoppelen naar de gemeente waar mensen tussen wal en schip vallen, onjuiste informatie krijgen en dergelijke.